

Dış ticaret açığı Haziran'da yıllık bazda %184,5 genişledi.

TÜİK verilerine göre Haziran ayında ihracat yıllık bazda %18,7 artarak 23,4 milyar USD olurken, ithalat %39,7 yükselerek 31,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde jeopolitik risklerin etkisiyle enerji ve emtia fiyatlarındaki yüksek seyrin devam etmesiyle dış ticaret açığı %184,5 genişleyerek 8,2 milyar USD oldu. Haziran 2021'de %87,3 düzeyinde bulunan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2022 yılının aynı ayında %74,1'e geriledi.

Haziran ayında cari açık 3,5 milyar USD oldu.

Haziran ayında cari açık geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla 2,3 milyar USD artarak 3,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Cari açıktaki genişlemede net enerji ve parasal olmayan altın ithalatındaki yükseliş etkili oldu. Söz konusu iki kalemden verilen açık bu dönemde 7,8 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Öte yandan, taşımacılık ve turizm gelirlerindeki toparlanmanın devam ederek cari işlemler dengesindeki genişlemeyi sınırlandırdığı görülüyor. Söz konusu iki kalem Haziran ayında cari dengeyi 3,4 milyar USD tutarında sınırlandırdı.

Artış eğilimini koruyan 12 aylık kümülatif cari açık ise Haziran'da 32,7 milyar USD ile Mart 2021'den bu yana en

yüksek düzeyine ulaştı. Öte yandan, net enerji ve altın ithalatı hariç 12 aylık kümülatif cari fazla da artışını sürdürerek 39,6 milyar USD oldu.

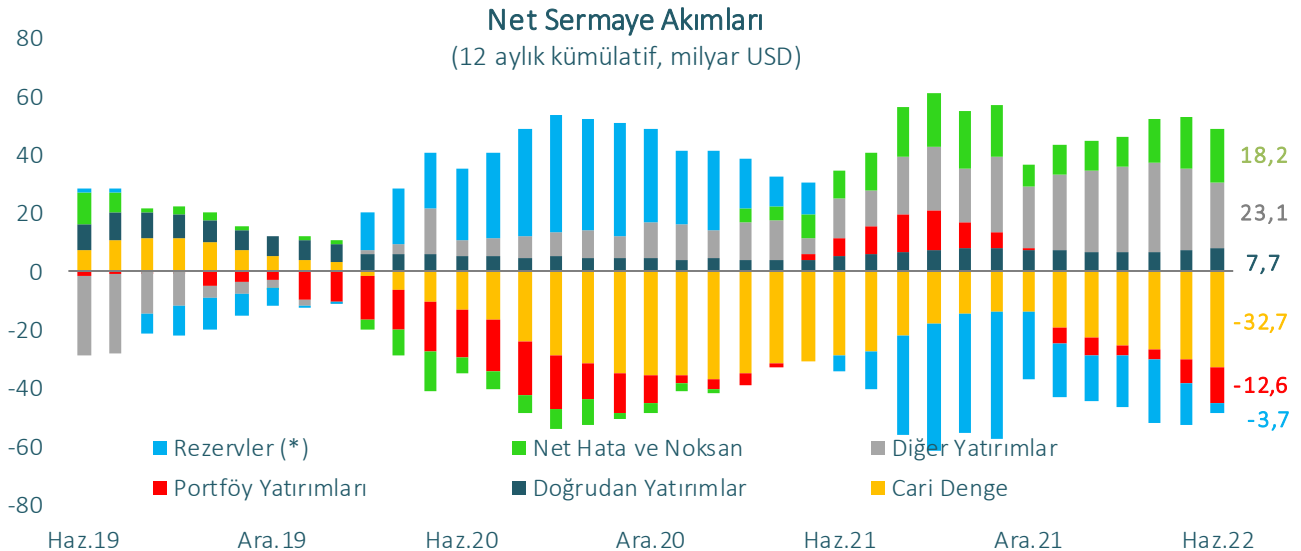
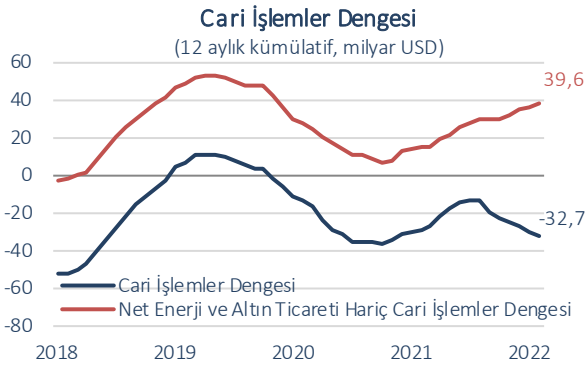
Haziran'da net gayrimenkul yatırımları tarihi yüksek seviyeye ulaştı.

Doğrudan yatırımlar kaleminde Haziran ayında 950 milyon USD tutarında net sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin net sermaye yatırımları 501 milyon USD düzeyinde gerçekleşirken, net gayrimenkul yatırımları 1,1 milyar USD ile tarihi yüksek seviyesine ulaştı. Ocak-Haziran döneminde net doğrudan yatırımlar yıllık bazda %11 genişleyerek 2,9 milyar USD oldu. Bu dönemde yurt dışı yerleşiklerin gıda ile toptan ve perakende ticaret sektörlerine yönelik yatırımlarının yıllık bazda sırasıyla %454 ve %285 yükselmesi dikkat çekti.

Portföy yatırımlarından 1,6 milyar USD çıkış gerçekleşti.

Haziran ayında portföy yatırımlarından 1,6 milyar USD net sermaye çıkışı gerçekleşti. Böylece, portföy yatırımlarından çıkış eğilimi art arda dokuzuncu ayına ulaştı. Bu dönemde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi ve DİBS piyasasından sırasıyla 509 milyon USD ve 218 milyon USD net satış yaptığı görüldü. Yılın ilk altı ayı itibarıyla portföy yatırımları kaleminden 11,4 milyar USD sermaye çıkışı kaydedildi.

Eylül 2021'den bu yana sermaye girişi gözlenen diğer yatırımlar kaleminde, Haziran ayında 1,9 milyar USD net sermaye çıkışı kaydedildi. Bu gelişimde bankaların Haziran ayında yurtdışına kullandığı 1,1 milyar USD tutarındaki kredinin etkili olduğu görüldü. Ayrıca, bankalar ve diğer sektörler Haziran'da sırasıyla 1 milyar USD ve 264 milyon USD tutarında net kredi geri ödemesi gerçekleştirdi. Haziran'da 12 aylık kümülatif uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %92, diğer sektörlerde %132 oldu.

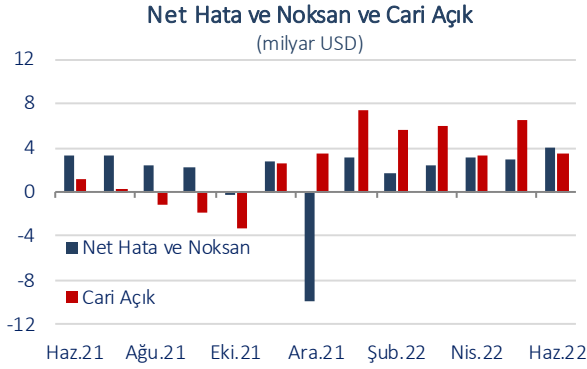

(*) Negatif değerler rezervlerde artışa işaret etmektedir.

Kaynak: TCMB, TÜİK, Datastream

Rezerv varlıklar Haziran'da 2 milyar USD azaldı.

Rezerv varlıklar Haziran ayında 2 milyar USD azaldı. Böylece, Ocak-Haziran döneminde rezerv varlıklardaki azalış 12,3 milyar USD düzeyine ulaştı. Haziran'da 4 milyar USD tutarında sermaye girişi kaydedilen net hata ve noksan kaleminde, yılın ilk yarısında kaydedilen sermaye girişi 17,5 milyar USD ile tarihi yüksek seviyeye ulaştı.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Temmuz ayında ihracat hacmi yıllık bazda %13,4 oranında artarak 18,6 milyar USD, ithalat hacmi

%40,8 artışla 29,1 milyar USD oldu. Bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %144,5 oranında genişleyerek 10,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, Ocak-Temmuz döneminde verilen dış ticaret açığı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla %143 artışla 62 milyar USD düzeyine ulaştı.

Enerji fiyatlarının yüksek seviyesi dış ticaret kanalı ile cari denge üzerinde baskı oluşturmaya devam ediyor. Nitekim, cari açık yılın ilk yarısında 2011 yılından bu yana kaydedilen en yüksek düzeye ulaştı. Ana ihracat pazarımız konumunda olan AB ülkelerinde iktisadi faaliyetin ivme kaybediyor oluşu ve EUR/USD paritesinin düşük seviyelerdeki seyrini sürdürmesi cari açık üzerinde ilave risk yaratan diğer unsurlar olarak ön plana çıkıyor. Öte yandan, jeopolitik risklere rağmen turizm gelirlerinin beklentilerden daha olumlu bir performans sergilemesi cari açıktaki yukarı yönlü baskıları sınırlandırıyor. Ayrıca, küresel ekonomik aktivitenin yavaşlama eğilimine girmesine bağlı olarak enerji ve emtia fiyatlarında yakın zamanda kaydedilen düşüşün kalıcı olması durumunda cari açığın önümüzdeki dönemde daha olumlu bir görünüm sunmasının söz konusu olabileceğini düşünüyoruz.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Haziran 2022	Ocak - Haziran 2021	Ocak - Haziran 2022	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-3.458	-13.364	-32.444	142,8	-32.667
Dış Ticaret Dengesi	-6.426	-13.419	-40.962	205,3	-56.830
Hizmetler Dengesi	4.024	6.024	14.477	140,3	35.125
Seyahat (net)	2.728	4.087	10.310	152,3	25.400
Birincil Gelir Dengesi	-946	-6.688	-5.423	-18,9	-10.764
İkincil Gelir Dengesi	-110	719	-536	-	-198
Sermaye Hesabı	0	-19	-14	-26,3	-59
Finans Hesabı	526	-6.550	-14.950	128,2	-14.483
Doğrudan Yatırımlar (net)	-950	-2.661	-2.945	10,7	-7.679
Portföy Yatırımları (net)	1.578	-1.952	11.403	-	12.559
Net Varlık Edinimi	870	-236	4.214	-	6.710
Net Yükümlülük Oluşumu	-708	1.716	-7.189	-	-5.849
Hisse Senetleri	-509	-1.808	-3.358	85,7	-2.984
Borç Senetleri	-199	3.524	-3.831	-	-2.865
Diğer Yatırımlar (net)	1.858	-9.201	-11.060	20,2	-23.081
Efektif ve Mevduatlar	-795	-6.639	-10.160	53,0	-12.965
Net Varlık Edinimi	819	4.285	3.871	-9,7	4.809
Net Yükümlülük Oluşumu	1.614	10.924	14.031	28,4	17.774
Merkez Bankası	127	4.788	3.977	-16,9	3.937
Bankalar	1.487	6.136	10.054	63,9	13.837
Yurt Dışı Bankalar	643	4.758	7.745	62,8	12.293
Yabancı Para	638	3.705	4.720	27,4	8.832
Türk Lirası	5	1.053	3.025	187,3	3.461
Yurt Dışı Kişiler	844	1.378	2.309	67,6	1.544
Krediler	2.489	-889	838	-	1.588
Net Varlık Edinimi	1.119	1.755	663	-62,2	1.169
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.370	2.644	-175	-	-419
Bankacılık Sektörü	-1.039	-782	-1.918	145,3	-4.668
Bankacılık Dışı Sektörler	-264	3.677	1.434	-61,0	3.911
Ticari Krediler	171	-1.669	-1.704	2,1	-5.328
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-7	-4	-34	750,0	-38
Rezerv Varlıklar (net)	-1.960	7.264	-12.348	-	3.718
Net Hata ve Noksan	3.984	6.833	17.508	156,2	18.243

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündođdu
Müdür Yardımcısı
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.